



Mika Niikkos och 35 andra ledamöters motion om att ersätta konstgräsplaner med säkrare alternativ samt förebygga och sanera miljöskador

VD/8350/00.02.00.03/2025

Mika Niikko och 35 andra ledamöter lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

"I Vanda finns flera konstgräsplaner där man som fyllning använder gummigranulat som tillverkats av bildäck (SBR). Under de senaste åren har Europeiska unionens reglering, Europeiska kemikaliemyndighetens (ECHA) bedömningar, internationell forskning samt flera EU-länders politiska linjedragningar lyft fram betydande risker för miljön och eventuellt även för hälsan, vilka särskilt berör de planer där gummigranulat används.

1. EU/ECHA:s reglering: förbud mot gummigranulat år 2031

Europeiska kemikaliemyndigheten (ECHA) och Europeiska unionen har godkänt en reglering, enligt vilken användningen av gummigranulat från bildäck som fyllnadsmaterial i konstgräs förbjuds efter en övergångsperiod, senast år 2031.

Enligt regleringen grundar sig förbudet särskilt på miljöskador och utsläpp av mikroplaster. Medlemsstaterna och kommunerna ska beakta regleringen i sina framtida upphandlingar och investeringar. Detta förutsätter att man också i Vanda stad i god tid förbereder sig på att regleringen träder i kraft.

2. Hur mikroplaster påverkar miljön i Vanda

Från gummigranulat frigörs kontinuerligt mikroplaster, som sprids till dagvattenavlopp, mark och vattendrag. Mikroplast bryts inte ned i naturen utan ansamlas i miljön och i näringskedjorna.

För Vandas del framträder effekterna särskilt på grund av följande:

- Vanda å och dess sidofåror är ekologiskt känsliga och belastade redan från förr
- staden ansvarar för underhållet av vattendrag, dagvattensystem och avloppsnät
- mikroplastbelastningen kan på lång sikt öka de kostnader som uppstår för kommunen

Dessutom har förebyggande åtgärder och sanering av avrinningens negativa konsekvenser på flera planer varit otillräckliga eller helt uteblivit, trots att problemen varit kända i årtal (till exempel konstgräsplanen vid Jokivarren koulu).

3. Alternativa lösningar

Det finns redan tekniskt fungerande alternativ till gummigranulat, såsom:

- kork- och träbaserade fyllnadsmaterial
- konstgräs med sandfyllning eller helt utan fyllning
- hybridplaner
- förstärkta naturgräsplaner

Flera europeiska städer har tagit dessa lösningar i bruk.

- Medlemsstaterna och kommunerna ska beakta regleringen i sina framtida upphandlingar och investeringar.

Detta förutsätter att man också i Vanda stad i god tid förbereder sig på att regleringen träder i kraft.



VI LEDAMÖTER SOM UNDERTECKNAT MOTIONEN FÖRESLÅR ATT STADEN:

1. Bedömer möjligheten att avbryta planeringen och byggandet av nya konstgräsplaner med gummigranulat som fyllning.
2. Kartlägger de befintliga konstgräsplanerna med gummigranulat och utarbetar en plan för att gradvis ersätta dem.
3. Utreder införandet av alternativa fyllnadsmaterial och ytmaterial.
4. Utreder mikroplastläckage från konstgräsplaner och vidtar åtgärder för att förebygga läckage och sanera miljöskador.
5. Uppdaterar stadens upphandlingsanvisningar i enlighet med EU-regleringen.”

Stadsfullmäktige 15.12.2025 § 25

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända fullmäktigemotionen till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Mika Niikkos och 35 andra ledamöters undertecknade motion om att ersätta konstgräsplaner med säkrare alternativ samt förebygga och sanera miljöskador